

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА

04053, Київ, пров. Несторівський, 4, тел. 235 96 01, факс. 235 96 05, e-mail: zak_norm@rada.gov.ua

№ 22/188-1-17

„25” 05 2017 р.

**Народному депутатові
України**

СОЛЬВАРУ Р.М.

Шановний Руслане Миколайовичу!

На виконання доручення Голови Верховної Ради України Парубія А.В. № 11/10-1484 від 14 квітня 2017 року надсилаємо відповідь на Ваш депутатський запит № 295/03-36 від 13 квітня 2017 року щодо удосконалення процедури державних закупівель медикаментів з метою вирішення питання своєчасності надання медичної допомоги тяжко хворим, оголошений на засіданні Верховної Ради України 14 квітня 2017 року.

Додаток: на 3 арк.

З повагою

**Директор,
член-кореспондент
НАН України**

О.Л. КОПИЛЕНКО

Відповідь

**на депутатський запит народного депутата України Сольвара Р.М.
щодо удосконалення процедури державних закупівель медикаментів
з метою вирішення питання своєчасності надання медичної допомоги
тяжко хворим, оголошений на засіданні Верховної Ради України
14 квітня 2017 року**

В Інституті законодавства розглянуто депутатський запит щодо удосконалення процедури державних закупівель медикаментів із метою вирішення питання своєчасності надання медичної допомоги тяжко хворим (оголошений на засіданні Верховної Ради України 14 квітня 2017 року).

У запиті наголошується на проблемі несвоєчасного забезпечення ліками онкологічних та онкогематологічних хворих, для яких зволікання з початком приймання необхідних лікарських препаратів означає погіршення клінічної ситуації.

Відповідно до припису статті 49 Конституції України кожний має право на медичну допомогу та медичне страхування. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно.

Зазначені конституційні положення, згідно із позицією Конституційного Суду України, висловленою у його Рішенні від 29 травня 2002 року № 10-рп/2002, треба розуміти так, що у державних та комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається всім громадянам незалежно від її обсягу та без попереднього, поточного або наступного їх розрахунку за надання такої допомоги. Крім того, Конституційний Суд встановив, що законом мають бути визначені «поняття медичної допомоги, умови запровадження медичного страхування, у тому числі державного, формування і використання добровільних медичних фондів, а також порядок надання медичних послуг, які виходять за межі медичної допомоги, на платній основі у державних і комунальних закладах охорони здоров'я та перелік таких послуг».

Нині на законодавчому рівні врегульовано поняття медичної допомоги (Закон «Основи законодавства про охорону здоров'я»), екстреної медичної допомоги (Закон «Про екстрену медичну допомогу»). Згідно з положеннями Закону «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» держава гарантує забезпечення основних потреб громадян на рівні встановлених законом державних соціальних стандартів і нормативів (стаття 16).

Відповідно до абзацу другого пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 року № 1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі

амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань», безоплатне та пільгове забезпечення хворих лікарськими засобами відповідно до Національного переліку основних лікарських засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2009 року № 333, здійснюється в стаціонарних медичних закладах та за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань.

Питання щодо порядку встановлення і застосування ціни та закупівлі лікарських засобів за рахунок бюджетних коштів врегульовано законами України «Про ціни і ціноутворення» та «Про публічні закупівлі». Закупівлі лікарських засобів і медичних послуг закладами та установами охорони здоров'я, які повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, мають здійснюватися виключно відповідно до Закону «Про публічні закупівлі». Виключенням відповідно до абзацу 16 частини третьої його статті 2 є товари і послуги, що підлягають закупівлі відповідно до угод щодо закупівлі, які укладаються центральним органом виконавчої влади України, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, із спеціалізованими організаціями, які здійснюють закупівлі. Закупівля таких товарів, робіт і послуг здійснюється згідно з правилами і процедурами, установленими відповідними спеціалізованими організаціями, які здійснюють закупівлі, з урахуванням порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України.

Для вирішення окресленої у депутатському запиті проблеми Урядом вживається ряд заходів.

Так, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 1013-р схвалено Концепцію реформи фінансування системи охорони здоров'я (далі – Концепція), метою якої є запровадження нової моделі фінансування, що передбачає чіткі та прозорі гарантії держави відносно обсягу безоплатної медичної допомоги, кращий фінансовий захист громадян у випадку хвороби, ефективний та справедливий розподіл публічних коштів та скорочення неформальних платежів, створення стимулів для поліпшення якості надання медичної допомоги населенню державними і комунальними закладами охорони здоров'я.

Відповідно до Концепції основою нової моделі за принципом «гроші ходять за пацієнтом» є оплата результатів діяльності медичних і аптечних закладів як автономних суб'єктів господарської діяльності, тобто оплата фактично наданої ними пацієнтам медичної допомоги.

Таким чином, подальше удосконалення механізмів на кшталт адресної допомоги за рахунок бюджетних коштів для надання медичної допомоги тяжко хворим, на нашу думку, може відбутися в рамках реалізації зазначеної Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я. Утім, реалізація Концепції відбуватиметься в цілому до 2020 року, що, на наш погляд, не забезпечить оперативного вирішення окресленої у депутатському

запиті надзвичайно важливої проблеми, що потребує вжиття невідкладних заходів на законодавчому рівні шляхом внесення системних змін до чинного законодавства у сфері здійснення публічних закупівель та регламентації правовідносин, пов'язаних зі створенням, реєстрацією, виробництвом, контролем якості та реалізацією лікарських засобів.

Зокрема, на нашу думку, для удосконалення процедури державних закупівель медикаментів у світлі піднятої проблеми слід виходити з положень частини другої статті 2 Закону «Про публічні закупівлі», якими встановлено, що умови, порядок та процедури закупівель товарів, робіт і послуг можуть установлюватися або змінюватися виключно цим Законом та/або Законом «Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони», крім випадків, передбачених цим Законом. Зміна положень цього Закону може здійснюватися виключно шляхом внесення змін до цього Закону та/або до Закону «Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони».

Крім того, зважаючи на відсутність згаданого в абзаці шістнадцятому частини третьої статті 2 Закону «Про публічні закупівлі» порядку, що має бути визначений Кабінетом Міністрів України, постає нагальна необхідність у його розробленні та затвердженні.

Внесення змін та доповнень також потребують положення Закону «Про лікарські засоби» та постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання здійснення державних закупівель лікарських засобів та медичних виробів із залученням спеціалізованих організацій, які здійснюють закупівлі» від 22 липня 2015 року № 622.

У разі визнання за необхідне внесення окреслених змін до чинного законодавства Інститут законодавства Верховної Ради України висловлює свою готовність долучитися до процесу підготовки відповідних законопроектів.

**Інститут законодавства
Верховної Ради України**